

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ-CULTURALĂ
ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

APARE DUMINECĂ
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. EMINESCU 18

DIRECTOR:
Icon. Stav. Dr. GH. CIUHANDU

ABONAMENTE
Pentru 1 an
Pentru 6 luni

Nr. 3527/1937.

ANDREI

din mila lui Dumnezeu, drept credinciosul Episcop al Aradului, Ienopolei și Halma-
giului, precum și al părților din Banatul Timișan.

*Prea Cucernicilor și Onoraților deputați ai Adunării Noastre Eparhiale, dar și milă dela
Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Iisus Hristos, iar dela Smerenia Noastră arhierescă
binecuvântare.*

În temeiul Art. 9 din Lege și Art. 134 din Statutul pentru organizarea Bisericii ort.
române, convocăm Adunarea Eparhială a Aradului, în sesiune ordinară, pe **Duminecă, 9
Mai a. c., la ora 9 dimineața** când se va oficia sf. slujbă în Catedrala Episcopiei, după
care va urma deschiderea Adunării, în sala festivă a Academiei teologice.

Dat în Arad la 22 Aprilie 1937.

† Andrei
Episcopul Aradului.

Notă: Potrivit concluzului Nr. 44 al Adunării Eparhiale din 1901, aducem la cunoștința P. T.
deputați, că nici un concediu nu se acordă, fără convenita motivare. Absențele nemotivate vor atrage după
sine aplicarea dispozițiilor din §-ul 59 al Regulamentului afacerilor interne.

Alți stricători ai Sufletului românesc: Sectarii

România de ieri n'a cunoscut problema sectară, fiindcă în trecutul ei istoric n'a avut asemenea deviaji sufletește. Așa numai s'a putut crea tradiția aceea, de largă toleranță religioasă deodinioară, care avea deplin temei și înțeles într'un Stat aproape omogen sub raportul etnic și sufletește, dar nu și într'un Stat ca cel de astăzi, care încădrează în sine multiple influințe refractare: eterogloze și eterodoxe în aceeași vreme.

O chestiune „sectară”, dacă nu ne înșelăm, a fost semnalată întâia dată în Parlamentul Vechiu'ul Regat, prin interpelarea dela Cameră (21 Martie 1912), din partea d-lui profesor N. Iorga, împotriva sectei adventiste — ziși creștini de „sâmbăta”, ce denotă originea iudaică a sectei — din Valea-Teleajenului, care în propaganda sa cuprindea și „îndemnuri de natură să primejduiască liniștea publică și siguranța Statului”.

Așa — acolo, unde trebuia să fie subminat un stat național, prin Secte.

Dincoaci, în Ardeal, în aceeași vreme, se înfiripase deja secta baptistă: și oamenii dela conducerea Statului, care se dorea s'ajungă „stat unitar național maghiar”, se gândeau serios la baptisism, ca mijloc auxiliar întru realizarea scopurilor politice.

La noi, deputatul maghiar Almay Olivér, ales într'un cerc românesc din județul Aradului lansă, la Crăciunul din 1913, într'un periodic maghiar din Arad, lozincă de a soluționa chestiunea românească, în acord cu interesul de stat ungar *prin baptisism*. El spunea: baptisistii sunt răbdurii și trăiesc în bună pace cu maghiarii. Prin baptisism adică s'ar smulge o seamă de sub influința fanaticilor popi valahi și astfel s'ar ajunge și la desarmarea partidului național român. Deputatul în chestiune luase contactul în cauză și cu frunzașii politici de stat și-o spunea, că ministrul Iankovich era deja câștigat pentru cauză. Războiul mondial, deslănțuit incurând, însă, a tras dungă peste socotelile de realizarea acestui asalt din partea oficialității ungurești, care și astfel avea marele câștig de

causă, că baptismul se furisise deja printre Români dela aceasta frontieră.

Fixăm deci, fenomenul vremii de atunci: sectarism disolvant, dincolo ca și dincoaci de Carpați, în mijlocul Românilor, în pragul marelui războiu.

Ce s'a petrecut d'atunci încoaci și în ce măsură s'au dezvoltat în întreg cuprinsul țării sectele, ca cifră a lor și a adicțiilor lor, este mai mult decât surprinzător. Și este de neînțeles, cum Statul Român întregit, stăpânit de un nejustificat de larg liberalism — am putea spune și mai cu temei: libertinism sub raportul religios și lipsă de prevedere politică — a dat frâu liber sectarismului distructiv, fără să-și fi dat seama că, sub aspectul religios al mișcării sectare, lucrează, intens și sistematic, un spirit de disoluție națională și politică la adresa Neamului și Statului român.

Noi, ardelenii, — mușcați de baptismul ungu-resc, în care vedeam adevărata lui realitate de subversiune politică, îmbrăcată în haina mincinoasă a unei prefinse religii, care ca atare era și o pervertire de doctrină creștină, — ni-am dat toate silințele să lămurim conducerea Statului asupra acestui factor subversiv, care era baptismul (ocrotit din afară) și alte secte nenumărate, cari și făcuseră apariția în aceeași vreme. Dar zadarnice ni-au fost încercările continue și nesfârșite, al căror număr — de adrese către tot felul de autorități locale și de provincă, inclusiv guvernul țării — numai Dumnezeu din ceruri îl poate ști. S'astfel, — în afară de vina noastră, a celorce cu osârdie am lămurit de peste cinsprezece ani să lămurim factorii de conducere și de administrație ai Statului asupra primejdiei, — *procesul de fărâmițarea suzletească și de slăbirea coeziunii politice-naționale la această frontieră susă*, pentru că autoritățile nu au înțeles problema în profunzimea ei duhovnicească și națională și, pe ici-colo, s'au mulțumit cu voturile sectare, cari s'au apropiat, pe rând și sistematic, de urnele tuturor guvernelor țării, în schimbul unei ocrotiri.

Cu cât altmintea s'a „soluționat”, în Statul vecin și amic Iugoslavia, „problema” sectară, nu prin acte de slăbiciune ori de trafic electoral, ci *cu mâna tare a celui ce-și apără patrimoniul sufletesc și politic, religia și frontierele*, de amestecul străin al factorilor disolvanți. Astfel, în Iugoslavia, azi, pe cât o știm, nu mai există o problemă „sectară” și și mai puțin una, prin care să se propovăduiască neliniștea și îndoiala religioasă în suflete și să ducă la răscoliri de patimi și de ordine politică-socială.

Dar cum stăm noi în România-mare?

La noi, toleranța religioasă — dacă-i putem spune pe acest nume lipsei de înțelegere deplină și de energie¹⁾ — a fost scontată cu sute de îndrăzneli

¹⁾ Lămuriri autentice în cauză, date în Senatul țării, pot fi văzute în discursul meu la Legea cultelor, partea privitoare la secte (Mon. Ofic. 1929, desbaterile Senatului (pag. 1075—79) ca și în discursul răposatului episcop Dr. Grigorie Comșa (Mon. Ofic. pag. 1091—5 și 1101—5).

fără păreche, ale propagandiștilor în sânul poporului nostru și ale emisarilor sectari de peste frontieră, cari au cerut, până și în ministeriile noastre, socoteli de atitudinea lor că nu lăsaseră, în părțile ungurene mai ales, un frâu și mai larg anarhiei sectare.

Așa se petreceau lucrurile la frontiera apuseană. Și numai simțul înăscut, de primejdie, al poporului nostru lămurit printr'o continuă propagandă religioasă, a împedecat sporirea și mai mare a desfrâului sectar, la această frontieră.

Iar la cealaltă frontieră, dinspre Răsărit? și mai ales în capitala Țării? Cine nu știe de „stilismul”, resvrătit până la împotrivire față de autoritatea constituită și până la vărsare de sânge? Evident, în focul „stilismului” suflau forțe oculte, sectare și politice, de peste frontieră. — Iar în capitala Țării? Da; în capitală — unde cincizeci de biserici ortodoxe (cum o spune Părintele Patriarh) se vor închide, pentru că străinii au năpădit vetrele românești, — s'a constatat săptămânile trecute, prezența unor emisari îndemnători ai populației ortodoxe de cartiere, câtă a a mai rămas, să treacă la neconfesionali. Avem se vede, în însuși Capitala țării o serie întregă de teme-iuri îngrijătoare. Iar, pe d'asupra de toate acestea, iată ce ne spune unul din emisarii sectarismului de peste frontieră, domnul așa numit Rushbrooke al cărui raport îl reproduce revista „Tomis” a episcopiei din Constanța.

Dânsul, — care făcuse pe polițaiul-inspector în România și prin Ministerie — ne spune, că cifra baptiștilor a sporit, în România, dela 9600 la 58.480, „o creștere de șaseori mai mare în 16 ani”. Și, pe lângă aceasta, *în însăși capitala țării*, secta are cinci localuri de întruniri baptiște. „într'o suburbie cu viitor și au 500 scaune confortabile...” Acelaș felicită, totodată, pe baptiștii dela Sud din America, cari cu ajutorul d-lui Everett Gill., al lui Dan Hurley, al lui Misa Earl Hester au îndrumat și continuat aceasta dezvoltare... în inima capitalei!

Tabloul, firește, e impresionant... Aceasta se numește „toleranță” religioasă a Statului român întregit!

Noi ne facem o datorie de conștiință de a semnală, și pe această cale, marea primejdie a „curbei” sufleteste, ce ne vine prin secte.

După mobilizarea, din zilele trecute, a Sfântului Sinod și a guvernului Țării împotriva masoneriei, și după ieșirea pe teren a Academiei Române împotriva desfrâului moral, literar și social, noi suntem bucuroși a vesti cetitorilor nostri, *un nou paș înainte pentru apărarea sufletului și vieții românești, baljocorită la ea acasă de toți străinii. Cetim adică, spre cinstea Inaltei Stăpâniri, că Ministeriul Cultelor reglementează din nou chestia sectelor.*

Era timpul suprem! Doar va face-o, de asta dată mai radical și mai efectiv, ca în trecut.

Iată dă ce am scris cele de mai sus: *să dăm, printr'o experiență largă, o deplină justificare măsurilor ce se așteaptă pentru apărarea sufletului românesc de peținginea sectelor*

Cuvinte de aur dela Academia Română*)

— Rostirea Dlui N. Iorga —

Inaltul Areopag al Științei românești și, în parte, și factor de ocrotirea și îndrumarea vieții noastre naționale — care este Academia Română —, a ținut, Vineri în 9 Aprilie, o nouă ședință publică în care s'a ocupat, între altele, și de chestiunea literaturii nesănătoase.

Dl profesor N. Iorga a fost celce, și de asta dată, a avut cuvinte și atitudini răspicate, într'o conferință ținută cu acel prilej, vorbind despre ceea ce este literatura și rosturile ei în viața organică a națiunii.

D Sa a lămurit calitățile națiunii române și raportul inerent dintre aceasta și literatura noastră națională, în acest sens care exclude produsele de condeiu — nu zicem, din adins, „literare“ — ale străinilor ori înstrăinașilor.

Din acest punct de vedere, pur sub raportul moral care este nota sufletului românesc, dl N. Iorga ni-a dat și-o semnătură a limbii românești, formală și desvoltată în atmosfera religioasă.

Pentru marele adevăr și frumusețea morală, cari se desprind din această conferință — ce merge oblu în obrazele stricătorilor sufletului românesc și 'n ale pocitorilor literaturii românești de astăzi — reproducem (după „Universul“) un mic fragment din conferința dlui N. Iorga, ca să se înfrupteze din ea și cititorii noștri, cari n'au posibilități de lecturi prea variante lață fragmentul:

„Suntem înainte de toate un popor de o desăvârșită claritate și de o înaltă bună cuviință, de o aristocrație de simțire care face și din cel din urmă fărăon inteligent — și este așa greu să se găsească unul care, să nu fie astfel — un nobil și un cavalier, în care se păstrează peste tristele vicisitudini ale timpului, virtuțile cele mari ale unor străvechi rase și disciplina superioară a celui mai stăpânit și mai măsurat în solemnitatea sa imperială dintre toate popoarele: poporul român. Nu poți băigui în românește, nu poți să te joci de-a cuvintele împotriva normelor unei logice, care, create în Atena, a fost primită de Roma și scrisă cu aceiași hotărâre, meniță să învingă veacurile ca și însăși legile romane, norme care se păstrează în ciuda tuturor schimbărilor și până astăzi.

„Nu poți să faci apel la instincte josnice într'o limbă care s'a ținut curată, care, întrebuințată în biserică, a fost secole întregi în legătură cu închinarea pe care l-o aduceau lui Dumnezeu, care își are astfel, cum puțin altele, un caracter religios.“

Sărbătorirea profesorului A. C. Cuza

Profesorul universitar, d. A. C. Cuza, „patriarhul naționalismului românesc“, cum l-se zice în drept cuvânt, a fost sărbătorit zilele trecute, în București, de tot ce are ales suflarea românească, o mare întrunire publică de Român', ca și de Academia Română. Dl A. C. Cuza reprezintă, în adevăr, o rară personalitate în viața și știința românească, precum și în ce privește domeniul militant pentru apărarea intereselor superioare, de existență și de prestigiu, ale Neamului și ale Statului. Și, ceea ce este fără precedent în schimbăcioase viață românească, frământată așa de mult de duhul despărțitor al vieții de partid, D-Sa a rămas același și consecvent militant pentru un singur care, curat și neșovăelnic românesc, în toată viața sa de octogenar, — fără înclinări sau curbe și salturi dela un partid la altul. — Cu prilejul sărbătoririi sale la București, au luat parte și înalți ierarhi, în frunte cu patriarhul Țării și cu mitropolitul Ardealului. I. P. Sf. Sa Părintele mitropolit Nicolae, și de asta dată ca totdeauna, a avut cuvinte cu profund sens și cu puternic tălc de viață, în cinstea sărbătoritului, Reproducem din alocuția I. P. S. Sale mitropolitului nostru următoarele:

„Conștiința neamului, trezită la strigătul lui, îl aduce omag'ul ei, odată cu asigurarea că întreaga nație e hotărâtă să meargă pe calea naționalismului izbăvitor, pe care l-a arătat-o ei de atâta vreme.

„Numai naționalismul ne poate deschide drumul zăgazului de forțe active și creatoare, din noi și de dincolo de noi. Numai un naționalism arzător poate să ne treacă într'o stare superioară de nație, punând toate energiile în slujba ei.

„Naționalismul e cu atât mai necesar în faza de astăzi a neamului nostru, pentru a putea ajunge în rândul marilor popoare. Dacă vrem să mai dănuim ca neam, e absolut necesară întărirea puterilor noastre, printr'un luminat naționalism.

„Cine nu înțelege acest postulat al vremii, acela se situlează în afară de actualitatea românească.

„Pentru Biserică și pentru noi, slujitorii ei, naționalismul, departe de a fi politică, este suflet, este însăși respirația nației române, binecuvântate de Dumnezeu.

„Numai naționalismul ne dă putințe să ne organizăm spre mărirea neamului.

„Când strămoșii noștri au luptat cu toate forțele pentru acest stat, ar fi un mare păcat să facem din ei câmpul unor experiente fatale neamului, în loc de a-l da strălucirea pe care o merită.

„Pentru a face din statul român ceea ce trebuie să fie, avem lipsă de ceva mai înalt, decât micile combinații ale zilei, decât ceea ce se numește de obicei, la noi, politică. Avem lipsă de văzător limpez al destinului național, de mințile cari vod deasupra vremurilor și înaintea lor. Doctrinarii mari sunt generalii mari cari determină sensul luptei. O doctrină mare, în care un neam își găsește aspirațiile lui, unifică și întărește o nație. De aceea este mare A. C. Cuza. El a dat realității noastre o doctrină, în care se luminează străduințele pentru un îndelungat viitor. În ea se remarcă și locul pe care l-a dat credinței creștine, acelei credințe cu adevărat salvatoare. Când numai cu Christos și prin Christos, mergem la izbândă și la înviere.

„A. C. Cuza înseamnă în mijlocul neamului nostru o lumină mare, pe care nici un vânt din istorie nu o mai poate stinge.

*) În lipsă de spațiu, se publică cu întârziere.

„Pe fruntea lui de patriarh al neamului, așez în numele Ardealului, o mână de binecuvântare“.

„Poporul românesc din Crișana încă se alătură, bucuros, sărbătorirei d-lui A. C. Cuza, prin toate bu-
nele noastre urări.

Dela serbarea școlară din 25 Martie*)

Sărbătoarea de astăzi ne aduce aminte de începutul mântuirii noastre prin Hristos, a cărui naștere mai presus de fire a fost bine-vestită, într-o zi de primăvară, ca ceea de astăzi.

Acum 19 veacuri și ceva, iubitorul de oameni Dumnezeu, care pururea poartă grije de neamul omenesc, văzând făptura mânilor Sale robită și tiranizată de diavolul, S'a milostivit de a trimite pe Domnul nostru Iisus Hristos, s'o scape din mâinile lui.

Începutul mântuirii s'a făcut așa, că arhanghelul Gavriil a fost trimis de Dumnezeu într'un început de primăvară, în cetatea Nazaretului, la sf. Fecioară Maria, cu aceasta dămnezeliască solle:

— Bucură-Te, ceace ești plină de dar; Domnul este cu Tine!

Sf. Fecioară a întrebat:

— Dar, cum va fi aceasta?

Și arhanghelul a răspuns:

— Duhul sfânt va veni veni preste Tine; și puterea Celui Prea înalt Te va umbră.

Iar sf. Fecioară a răspuns:

— Iată, roaba Domnului; fie mie după cuvântul Tău!

Și îndată, cu rostirea arhanghelului și prin venirea Duhului sfânt, s'a împlinit buna vestire adusă din Cerul, că S'a întrupat Fiul lui Dumnezeu — Domnul și Dumnezeu și Mântuitorul nostru — care Flu Fecioarei s'a făcut.

Nu Vi-se pare vouă, tinerilor și tinerelor, că aceasta nemalpomentă și dămnezeliască întâmplare, pe care o prăznuim astăzi, are o specială însemnătate pentru tineret?

Dumnezeu, când a pus început mântuirii omului, a adus aceasta mântuire în legătură cu tineretea. Cea dintâi lucrătoare dintre oameni la aceasta mântuire, a fost aceea ce tineretea avea mai curat și mai expresiv: o fecioară curată.

Dumnezeu, în atotputernicia Sa, ar fi putut alege și alte mijloace și chipuri de mântuire. Îi stăteau la îndemână doară nenumăratele oști cerești, de îngeri și arhangheli, în lupta împotriva Răului. Și, totuși, a ales o fecioară, pentru aceasta luptă.

De ce a ales-o? Pentru că să dovedească omului, ce mare preț pune Dumnezeu pe tinerete și ce mare misiune îi încredințează Dumnezeu în lume.

Tinera și curata fecioară din Nazaret era intruparea curăției, a devotamentului suprem și a jertfei, fără de margini și fără de condiții, în slujba voinței lui Dumnezeu.

Așa este de a se înțelege acel smerit răspuns al Ei:

*) Alocuția părintelui Dr. Gh. Ciuhandu.

— Iată, roaba Domnului; fie mie după cuvântul Tău!

Sărbătoarea Voastră de astăzi — căci de fapt a Voastră este ea! — a plecat, ce e drept, din gândul părintesc și iubitor al Preasfințitului nostru episcop Andrei, care — spre regretul său, dar și spre a noastră părere de rău — nu a putut veni între Voi; de aceea Vă trimite arhipăstorești binecuvântări, cari să Vă însoțească pașii tineretelor voastre pe calea curăției și devotamentului, pe cari ni-le pliduește Sf. Fecioară Maria.

Iar mai departe, acest praznic duhovnicesc-școlăresc, este ocrotit de Societatea Ortodoxă a Femeilor române, cari în azi, aici, și locul acelor din mamele voastre cari nu sunt de față.

Cu acest praznic de astăzi se începe o tradiție cum am spune, adică această serbare se va ținea an de an deaci încolo, pentru că să Vă împrieteniți cu cultul sau cinstirea Maicii Domnului și să Vă însușiți cât mai mult din virtuțile ei: curăție și sfințenie și devotament, fără margini și fără condiții, în slujba chemării Voastre, ca studenții astăzi și oamenii mari ca mâne.

Producția Voastră de astăzi, cu puncte înclinare cinstirii Maicii Domnului — între cari puncte se găsesc frumoase disertații și reușite poezii originale — ne dau o dovadă prețioasă, că chiar de acum, când punem început acestui nou fel de prăznuire, voi aveți cu ce vă manifesta.

Așa fiind, ziua de astăzi — care e un început de primăvară fizică, aducătoare de muguri și frunze și flori făgăduitoare de roduri, — se preface în o sărbătoare de înprimăverire duhovnicească, la care se angajează tineretul nostru școlar arădan.

Serbarea aceasta să fie, pentru Voi toți, un motiv mai mult, pentru a Vă prețui tineretea și de a o împodobii cu tot felul de virtuți.

De aceea să luați, în cugetele Voastre, angajament statornic, că — sub ocrotirea Preasfintei Fecioare și Maică a Domnului Hristos — veți împlini vrerea sfântă a Tatului ceresc și nădejdlile bune, pe cari Neamul nostru și Biserica le leagă de tineretea Voastră.

Și acum, de încheiere, să Vă fac în numele P. Sf. Sale Părintelui Episcop o urare:

Tineretea voastră, — pe care așa de frumos o cinstiți prin acest festival religios, să Vi-o împodobească Dumnezeu cu tot felul de virtuți deschizătoare de Ceruri și aducătoare de o nouă și curată viață românească.

De vorbă cu ziarul „CURENTUL“

Pr. A Andraș

De cîțva timp publicul românesc și chiar străin celește în ziarul „Curentul“ răspunsuri, date de marele ziar, că anume „E bine, sau nu, să facă preoții politică“?

Răspunsurile date de diferiți chemați și nechemăți, sunt după gradul de cultură a interogativului.

Cetăm răspunsuri cu aprecieri la adresa preoției, răspunsuri date de cei ce cunosc și recunosc meritul preotului în acțiunile lui în biserică și afară din biserică. Dar am mai citit răspunsuri și ciudate din cale

altară. Bunăoară învățătorul Matei Ionescu din comuna Zagori Jud. Trei Scaune zice: Nul Popii nu trebuie să facă politică. Așa vorbește un învățător din secuime, acolo unde preotul ce va fi trimis, are greaua misiune de a deștepta și a aduce la conștiință națională pe sărmanii noștri frați secuizați. Numai din biserică, dela altar nu și va ajunge scopul pentru care este trimis acolo, căci poporul nu va veni numai la „sunetul clopotului „Eșiți la uliți”... zice Mântuitorul.

Aș putea pune înainte multe cazuri când „pentru buna îndrumare a credinței” preotul este pus la stâlpul infamiei.

Sunt un vechiu cetitor al marelui ziar „Curentul” și aș dori să mi se dea răspunsul, că oare scopul poate atât de cinstit al ziarului a fost bine priceput de unii cetitori? Și aș dori să știu, ce scop urmărește întrebarea pusă?

Mi-e rușine de mine insumi cum sunt judecat în calitatea mea de îndrumător al poporului!

Sărmană preoțime, voi apostoli, mucenici anonimi, numele voastre se scriu și cetesc zilnic în paginile „Curentului” Aprecieri și critici! Ce faceți voi? Tăceți?! Așa se și cuvine, căci întru răbdarea voastră vă agonisiți... suferințele voastre.

Să nu facă politică preotul! Desparte păstorul de oi (Matei 26 v 31) Lasă oile în gura lupilor răpitori, căci ce alta sunt toți nechemajii cari cu ocazia alegerilor bat la ușa satului, la ușa preotului și chiar la ușa bisericii, ca să-și arate oamenilor fariseismul lor.

În zadar glasul preotului le zice: „Nu turburați pe acești buni creștini și buni români. Nu-l mințiți pe acest popor înainte de alegeri, nu-l înșelați după alegeri”. Dacă preotul se va retrage numai la altarul său, asigur pe cei interesați, că nu vor scăpa de urgia poporului numai la altar și cu sprijinul aceluia pe carele astăzi cearcă a l smulge din fruntea mulțimii românești.

Poate veți zice voi cei din lume, că politica preotului a adus țara la stările de azi. Puneți mâna pe inimă și jurăți, că nu voi cu îmbogății în urma celor mulți, sunteți răspunzători înaintea neamului și înaintea lui Dumnezeu. Biserica și legea, și nu mai puțin neamul, ne vom apăra și Vă apărăm și pe voi „puțin credincioșilor” căci cu tot sufletul nostru, ne vom ruga marelui Dumnezeu, să vă aducă pe calea cea adevărată. Cu sufletul nostru preoțesc și dacă este lipsă cu viața noastră vom apăra ceea ce avem de apărat, căci și noi — preoții — ne-am născut ca români apoi ne-am botezat în legea strămoșilor. Și vă spun că nu vom putea predica pe Isus cel răstignit, dacă în aceste zile de grele încercări, nu vom predica „Crezul nostru național”.

Dl. Murgulescu în ziarul „Curentul” se leagă chiar de haina preotului zicând „în interesul prestigiului și a hainelor ce o poartă socot”...etc. Iată că și haina preotului este trasă în polemica zilei de astăzi, în marele ziar.

Dar oare numai preotului român ortodox li sună aceste insinuări? Eu cred, că numai lui. El e păcătosul. Uită cei mulți și multe-că și Magdalene sunt care scriu și dau directive, că în primul loc, au ei înșiși a și scoate bârna din ochi.

Au preoți și celelalte culte ca: catolici de ambele colorite, reformați, apoi predicatorii sectanți aceștia din urmă dușmanii pe față ai neamului și ai legii strămoșești. Aceștia cine le comandă? Cine co-

mandă ordinului călugăresc din Radna, a cărui membrii se zice a fi fost niște ofițeri străini în uniformă preoțească? Cine va putea opri ordnul Minorităților din Arad de a face politica lor de distrugere a granițelor scumpei noastre țări? Sau cine va opri pe sectanți, când pe sate agită împotriva puterii lumesti, despre care zic, că este trecătoare? Cetiți cartea „Unde sunt morți de If. Rulherford Aceștia nu li-se mișcă un fir de păr din cap.

Dar se mai naște o altă întrebare. De ce nu întrebă pe cetitorii lor vre una din foile minoritare și jidovești, că oare preoții lor presbiterii, predicatorii lor trebuie ori nu să facă politică? De ce nu o fac, și dacă ar face o care ar răspunde așa cum au răspuns o seamă de români?

Din o suță % ar răspunde 99 la suță, că da, preotul să le fie în frunte și să nu se despartă, căci au menirea de a duce luptă grea. Împotriva cui? Să răspundă ai noștri! Altă mentalitate, alt spirit de apreciere!

Sfântul Sinod, carele pentru noi este forul suprem bisericesc în general, și în special P. P. S. S. Părinți Episcopi cu Ven. Cons. Eparhiale care își vor trage la răspundere pe preoți ce fac politică militantă și vor ști aplica cu cea mai mare strictețe dispozițiunile referitoare la aducerea la ogaș a celor ce depășesc de obligamentele și trec peste sfera activității lor. Să revin Preoțimea predică, că ceea ce este a Cezarului să se dea Cezarului și tot preotul să roagă „Adu-ți aminte Doamne de bine credinciosul și de Christos iubitul Rege... supunându-i lui toate neamurile păgâne... adu-ți aminte Doamne, de toate căpeteniile și autoritățile, și de frații noștri cei din palat și de toată oastea (Rugăciunea dela Lit. Sf. Vasilie) Și dacă așa este putem noi oare a sta departe, alungați chiar, atunci când unii din aceia pentru cari noi ne rugăm, ordonă adunări și târguri etc. chiar în zile de Dumineci și sărbători? Putem noi să stăm departe, când cei ce se înalță prin minciună ajungând sus uită pe bietul preot. Îi lasă cu grijile lui familiare, cu salariu de măturător de stradă — în sărăcie și suferință, avizat la ajutorul credincioșilor săi și silii de multe ori în interesul familiei lui, să facă câte o greșală incompatibilă cu starea lui și fără voia lui în contra conștiinței lui. Despre aceasta nu scrie nici un interogativ din chestie. Îmi vine să cred că mulți din „Sfătoșii îndrumători” sunt bine situați, ori cu venite în urma politici lor. Li e frică acestora — unora — că preotul prin politica lui le va lua terenul de sub picioare. Dar noi ne alegem politica sufletului și o vom face și fără voia D lor îndrumători din „Curentul” dar vom face politică cu adevărat națională, cum făceam în trecut. Ceice rătăcesc dela calea lor, sunt singuri răspunzători ei și numai ei personal și nici decât marea masă a slujitorilor Sfântului altar.

Noi ne rugăm pentru ceice sunt în slăpânire, sprijinim pe cei puși să conducă destinele neamului. Înălțăm rugăciuni pentru părinții patriei, dar în afară de biserică, ne considerăm de dușmanii ai masonilor de talia lui Sadoveanu ori a țimborășilor din hora bolșevică.

Vom merge cu aceia cari au înscrisă pe flamura lor drumul drept al românismului și al legii românești și vom fi ca și'n trecut intrasigenți luptători pentru cauza românească. Nu vom lăsa ca politica acestor țări să meargă mai departe pe ogașul minciunii. Politică națională și creștină, politică de desrobire a

neamului, din ghiarele lui Ghida Aceasta credem că este definiția politiceii zilelor ce va urma. Noi, preoții nu atacăm pe cei ce ne conturbă la casele noastre, cerșind voturile noastre. Nu atacăm nici pe acei ce încearcă de a ne da directive în ceea ce avem de urmat dar le răspundem să și pună întâiu ei inșiși cenușă pe cap.

Dacă forurile noastre erarhice ordonă formula de urmat, apoi vom executa-o întocmai, căci este bine să se știe, că marele Șaguna își are vrednici următori și cu deplină încredere, privim și urmăm pe cărmăcii bisericii și ai neamului. Unii dintre informatori interogații, ziarului „Curentul” au răspuns cu demnitate de exemplu: inv. dir. Stoianovici din Timișoara și alții, dar alții au răspuns cu patimă.

Va râde în barbă Sîrul și Ilic cetind insinuări la adresa „Popii valah” Unde ești Tu Tepeș Doamne!

De încheiere: În interesul neamului și al legii strămoșești, ar fi ca conducătorii ziarelor cu bun renume, când află că este vorba de biserică și slujitorii ei, în primul loc să se adreseze P. P. S. S. Ierarhi, care vor aplica sancțiuni față de ceice se abat dela calea adevărată. Așa făcea marele român și marele ziarist I. Rusu Sirianu. Destul suntem bârșiți de zările jidovești și jidovite. Să nu dăm arme în mâinile vrăjmașilor bisericii și a statului.

Cred că întrebarea pusă de ziarul „Curentul” nu servește bisericii și neamului.

Dacă așa este, atunci pentru cine se scriu răspunsurile ce se publică?

Altă dată mai mult dacă va fi lipsă.

Privirea Dumnezeiască

de Pr. Gh. Perva.

„Ochii Domnului văd oriunde peste tot pământul” (Paralip. II. 16, 9)

Privirea lui Dumnezeu nu e ca a oamenilor. Oamenii caută numai la față, la cele din afară. Dumnezeu vede în lăuntru și peste tot pământul: întreg internul și întreg externul.

E *putere* în primul rând privirea lui Dumnezeu. Puterea care priveghează peste crinii câmpului, peste pasări și care te îndeamnă să te reîntorci acasă liniștit și plin de nădejdi după ce ai încredințat sămânța brazdei din holdă. Dacă ochii lui Dumnezeu n'ar fi căutând spre pământ, atunci pământul s-ar prăbuși în haos ca blestemata Sodomă, *ale cărei păcate au întors dela ea privirea lui Dumnezeu.* (Iez. 16,50).

Privirea Lui e și *dreptate*. Însăși negația păcătoșului, a păgânului care după ce a săvârșit nelegiuirea, își zice în inima sa: „Uitat-a Dumnezeu. Întorsu-și-a fața și n'are veac nu va vedea”. (Ps. 9,31), însăși această tăgăduire și teamă, e dovada că Dumnezeu privește și că privirea Lui e dreptate. „Tu însă vezi, căci privești la necaz și la durere, ca să răsplătești cu mâna ta” (Ps. 9, 34).

E și *bundtate*. Paginile sf. Scripturi sunt pline de îndurările Lui, mai de grabă decât de răsbunări. Nu vede pe Samaritenii cari nu L-au primit în popas, și cari după dorința ucenicilor Iacob și Ioan meritau să se pogoare foc, din cer să-l mistuiască, ci vede pe văduva ce-și plânge unicul fiu. Nu vede strălucirea

fariseului și vede pe toți întristații și loviții. Ce cuvânt mai întăritor decât acesta grăit de Dumnezeu lui Moisi: „Am văzut necazul poporului meu și durerea lui o știu” (Eș. 3, 7)! ori ca acesta cătră regele Ezechia: Am auzit rugăciunea ta și *am văzut lacrimile tale*” (Reg. IV. 20, 5).

Dar mai ales privirea lui Dumnezeu e *lumind*. Filosoful artic, increzut și neîntrezăritor al acestei lumini, zicea: „Cunoaște-te pe tine însuși”. Or, fără lumina privirii dumnezeiești, nu e claritate niciăiri. Cum nu se credea Petru sincer și devotat?! Câtă siguranță despre puterile lui, despre ceea ce se știa! Și totuși, a fost de lipsă de fulgerul privirii Domnului, ce să se vadă că cine e, și cât poate să se bizuiască pe el însuși: s'a lepădat de trei ori. „Și Domnul s'a întors și s'a uitat la Petru (Luc. 22, 61). Atunci abea s'a cunoscut. Apoi plânse cu amar.

Privește-ne, Doamne, ca să ne cunoaștem. Noi oamenii, arătăm din noi ceea ce vrem și privim în semenul nostru numai ceea ce vrem. Privim cu prea multă trufie ori cu prea multă plecare. Privim printre degete. N-avem curajul. Nu știm. Numai Tu ști privii. Privește-ne, chiar dacă privirea Ta ne arde și ne cutremură.

Și până la sfârșitul vremii nu va înceta pustiirea

Pr. Dr. Roman Popa

Marea operă de mântuire sufletească a întregii omeniri a fost înfăptuită în cercul de activitate al poporului evreesc, ca ales al Domnului. Credința lor în l'un singur Dumnezeu și în nemurirea sufletului au fost revelate prin nenumărate profeții, de cari s'a învrednicit acest popor. Celelalte popoare ale lumii cunoscute atunci, nu ajunseseră la o gândire și la o credință mai înaltă despre Dumnezeu, decât într'o măsură foarte redusă, în urma filosofiei platonice.

Astfel poporul evreu a fost „via Domnului”, în care s'a zidit turn și s'a așezat teasc; iar la plinirea vremii, a trimis Dumnezeu pe Fiul Său, Unul-Născut Domnul nostru Iisus Hristos, să ceară socoteală lucrătorilor viei și să primească moștenirea.

Poporul evreu însă, în orgoliul și n'vanitatea sa, aștepta un Mesia rășboinic, neastămpărat și crud, care să le scuture jugul robiei și se-le redea libertate politică. Un Mesia blând și umil, radiind în juru i iubire și pace între toți oamenii, nu putea intra în concepția lor străntă de a judeca. Ei doreau un Mesia exclusiv, numai al lor și pe seama lor.

Deaceea pe Mesia cel adevărat în persoana Domnului nostru Iisus Hristos și prezis de proprii lor profeși, Evreii — stăpâniți de patimă și șovinism — l'au scos de sub lege, ca pe un făcător de rele, răștignindu L.

Deodată cu pronunțarea sentinței de cătră sinedriul și plebea jidovească în fața procuratorului Pilat

și prin cuvintele „sângele Lui asupra noastră și asupra fiilor noștri” și-au rostit judecată de moarte sufletească, lor și urmașilor.

Prin acest act nesocotit a încetat a se mai numi popor ales, căzând ei în disgrație divină. Prin urmare, în locul virtuților vechilor evrei, s'a încuibat în sufletul lor o seamă de păcate capitale, ca : iubirea de arginț, lăcomia, pisma, de cari suferă acest popor până azi.

De aci, prin potopul mâniei lui Dumnezeu, descris de profetul Daniel, se împlinesc și se vor împlini profesiile cu privire la soarta lor.

Aproape în fiecare țară s'au pornit curente pentru alungarea lor. Chiar nici în fosta lor patrie istoric că nu au liniște și pace. Dovadă sunt recente tulburări din Palestina și dese ciocniri cu Arabii. Cauzele, cari au contribuit la ura altor popoare împotriva lor, este religia mozaică cu toate degenerările ei egoiste și cu dedesubturile șoviniste.

Ultimul remediu de a scăpa acest popor de mânia lui Dumnezeu și de pierire este: să recunoască în Iisus Hristos pe Mesia cel adevărat și să-i înlocuiască legea răsbunării cu cea a dragostei creștine, recunoscând, „că umbra Legii a trecut și darul a venit”. Până atunci „via Domnului” va rămânea exclusiv altor popoare, cari vor da roduri la vreme.

† Preotul Virgil Negru*)

S'a stins o remarcabilă figură preoțească din eparhie, preotul Virgil Negru din Igrîș, după un serviciu preoțesc de 48 ani.

Preot din generația mare la Altar așa și la catedră, repozatul s'a afirmat luptând cu rezultat deodată pe trei fronturi, având să țină samă și de atacurile ascunse ale bisericii unite din localitate. Avea însă deplina încredere în biruința adevărului și în triumful ortodoxiei.

O mărturisește aceasta Igrîșul cu biserica frumoasă și nu de mult renovată și înzestrată cu un bogat inventar. O mărturisește Casa Națională pusă sub aripa ocrotitoare a sf. biserici, cu 800 membri și zidită cu cheltueli de un milion de Lei. O mărturisește corul puternic, care are patru conducători țărani, apoi fanfara, care nu-și găsește pereche în acest colț de țară. Dar mai presus de toate o mărturisește conștiința trează ortodoxă, largă mână și „unirea 'a cuget și 'n simțiri”, înfrățirea și însuflețirea enoriașilor, la toate aceste lucrări și realizări.

Cu adevărat a fost răposatul Virgil Negru, preot „cu crucea 'n frunte”, și oastea creștină și ortodoxă, ce a primit-o spre păstorire, lăsându-o încă și mai ortodoxă!

A premers cu exemplul și în luptele naționale, cari s'au fost desfășurate și pe aceste plaiuri, dela intrarea în activitate, a partidului național. Și amlutea cu accente jalone de senzațiile ce l-au copleșit și pe el și pe igrîșenii săi, pe vremea procesului memorandumului. De concillabulele și planurile ce făcea împreună

cu înflăcăratul român și poet postum Tripa, fost notar în Igrîș; cum la olaltă au cimentat marele suflet, integral suflet național, al sătenilor lor, ca neînfricați luptători ai cauzei naționale.

A dus și o viață familiară pilduitoare. A crescut 5 copii, cărora li-a dat o creștere îngrijită, înmulțind și aici talanții, cari i-a primit dela Domnul.

A fost ajutat, sfătuit și întovărășit în lucrul lui de o bună, harnică, înțelegătoare și inteligentă soție.

Nol, cari l-am cunoscut, l-am stimat și iubit, îl deplângem, rugând pe bunul Dumnezeu să-l așeze acolo, unde sfinții și dreptii se odihnesc.

Născut în 1866, în Crocna (jud. Arad) în 1889 ajunge preot în Igrîș, unde păstorește până la moarte (9 Apr.). Vineri 9 Aprilie, după sf. Litarghie, cu asistența unui numeros public din comună și jur, va oficiat Prohodul de către 13 preoți, în frunte cu protopopul tractual Dr. Ștefan Clorolanu, care l-a parentat elogios.

O mulțime de coroane funebre au acoperit sicriul. Corul și fanfara au cântat jalnic la petrecania Sa. Consiliul parohial, Consiliul comunal, toate autoritățile comunale și confesionale au fost bine reprezentate la înmormântare. Onorurile ultime l-au fost date de o numeroasă delegație din Sarafola, unde răposatul fusese administrator parohial.

La groapă l-au mai parentat: Pr. Petru Nemeș din Țelciu, dl Cosma notarul comunei, părintele Jebelean din Beregsău, țăranul și membru al consiliului parohial Jebelean din Igrîș, și preotul unitat din loc.

Cu părintele V. Negru, care a fost distins cu brâu roșu, ca și prin preoțimea din protopopiat, al cărei duhovnic a fost, — se stinge un venerabil preot dintre cei bătrâni, harnic ca o albină, blând ca un porumbel, credincios ca un mucenic și îndatoritor prin manierele sale alese.

Odihnească în pace!

Pr. Grigorie Vermeșan.

Cronică

In comuna Cladova, după cum aflăm, a pornit un curent, din inițiativa tânărului preot Liviu Tulcan și a învățătorului Marlu Băla din vechiu Regat, cari înțelegându-și misiunea, luptă solidari pe terenul religios-cultural, pentru întărirea în credința strămoșască și în iubirea de neam. Roadele acestei activități n'au întârziat să se arate, căci în ziua de 27 Martie a. c. s'au și botezat patru bapțiști: Dehelean Iacob, Moștior Dumitru, Moștior Simion și Moștior Vasile, având ca naș pe fruntașul comunei Sfeia Ghică, un devotat credincios ai sfintei noastre biserici.

Fie ca acest exemplu, dat de cei doi colaboratori, cari dau și un exemplu ce se cere imitat de câți mai mulți conducători firești ai vieții noastre dela sate, ea și exemplul celor patru bapțiști reintorși la biserica mamă, să fie urmat de cât mai mulți.

*) In lipsă de spațiu, se publică numai acum.

Informațiuni

Cătră cititorii noștri

Din numărul nostru 1, printr'o întâmplare neprevăzută, s'au tipărit prea puține exemplare. Astfel, acum ni-ar trebui câteva exemplare din acel număr.

Ceice eventual nu ar dori să păstreze colecția și se pot lipsi de acel număr, sunt rugați de a ne răspunde: în ce condiții ni l-ar putea ceda? Răspuns se va da pe adresa:

Administrația „Biserica și Școala“.

Comuna Roșia din protopopiatul Șebiş a obținut, dela județul Arad, prin buna voință a lui prefect Dr. Ioan Groza, un ajutor de Lei: 5000. — pentru trebuințele stinței bisericii de acolo, — un dar din cele mai bune venite.

Nr. 2854—1937.

Comunicat

În conformitate cu adresa Sf. Sinod Nr. 908—1937, aducem la cunoștință, că, cu începere dela 1 Ianuarie 1937, s'a pus în aplicare „Codul Penal Regele Carol II“. El cuprinde multe chestiuni care interesează Biserica și organele ei administrative și de aceea socotim că este bine, ca fiecare preot să-l albească și să-l studieze. Mai ales pentru protopopi este absolut necesar.

Această lucrare costă 150 (una sută cinci zeci lei) și se poate procura prin dl Lt. Colonel Anibal Panaitescu, Inspectoratul General al Jandarmeriei, șoseaua Ștefan cel Mare din București.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 13 Aprilie 1937.

† *Andrei*
Episcop

Nr. 2994/1937

Comunicat

Consiliul central bisericesc, cu adresa Nr. 3470 1937. Ne comunică directivele date tuturor organelor de pregătire premilitară cu privire la educația religioasă morală a tineretului, în colaborare cu organele competente ale Bisericii, spre a se putea realiza de fapt în vremurile acestea grele o colaborare desăvârșită armonică între pregătirea premilitară și Biserica ortodoxă, spre binele neamului și Bisericii noastre.

Legea pregătirii premilitare prevede, că aceasta pregătire are, între altele, de scop, întărirea simțămintelor morale, cari sunt izvoare binefăcătoare de idei înalte și de idealuri dătătoare de putere și viață.

Educația religioasă se va face pe cât e posibil în biserică și numai prin slujitorii bisericii.

Șefii de centre și subcentre vor lua măsuri ca în fiecare Duminică, tinerii premilitari să meargă cu frontul la biserică. Se exceptează cazul, când în anumite Dumineci instrucția s'ar face pe un teren prea depărtat de biserică.

În acest caz preotul va fi anunțat din timp spre

a face un scurt serviciu divin sau o scurtă conferință, înainte ca premilitarii să plece din sași.

În orice caz indiferent de distanța la care s'ar găsi biserică față de terenul de instrucție, cel puțin din 2 în 2 ședințe, tinerii vor fi duși la biserică pentru slujba religioasă și predică.

Premilitarii vor intra în biserică înainte de a începe citirea Apostolului și vor rămâne până la Privează. Intrarea și plecarea din biserică se va face în cea mai desăvârșită liniște.

Șeful subcentrului va intra cel dintâi și va merge să sărute icoana, urmat de ceilalți tineri premilitari instructorii vor intra cei din urmă.

În timpul citirii Sf. Evanghelii, la esirea cu Sf. Daruri și la cântarea Heruvicului, premilitarii vor în-genunchia.

Acolo unde este posibil șeful subcentrului în legătură cu preotul bisericii va aranja dintre premilitari un cor bisericesc.

Alegerea predicii este de rezortul preotului, de acord cu șeful de subcentru.

Prin modul cum s'au stabilit ședințele de instrucție tinerilor premilitari, elevi de liceu, școli normale, școli comerciale, seminarul și universitățile, zilele de instrucție au fost fixate Miercurea și Sâmbăta după amiază.

La serbările naționale, toți tinerii premilitari în calitate de ostași ai țării, indiferent de felul confesiunii, sunt obligați a asista la tedeumurile ce au loc la biserică oficială a Statului.

Inspectoratul pregătirii premilitare dorește ca între Biserică și pregătirea premilitară să se stabilească înțelegerea cea mai desăvârșită.

Deci și organele bisericești au obligamentul moral de a da cea mai mare atențiune acestei părți a activității lor pastorale și a contribui cu tot zelul și toată dragostea și priceperea lor pastorală la educația religioasă morală a tineretului român, viitorii conducători ai neamului.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 13 Aprilie 1937.

† *Andrei*
Episcop

Nr. 3097/1937

Comunicat

Dela Ministerul Cultelor și Artelor, Comisiunea Monumentelor istorice, primim cu Nr. 318/937 următoarea adresă:

„Comisiunea Monumentelor Istorice fiind informată că în majoritatea cazurilor, vechile biserici de lemn din Transilvania și Maramureș se vând de enoriași în loc de a se lua măsuri pentru reînvierea lor și bună păstrare, avem onoarea a vă ruga pe Prea Sf. Voastră să binevolască a dispune, ca prin protoierii acelei eparhii să se oprească cu desăvârșire acest negoț neingăduit de lege și care distruge mărturiile trecutului nostru.

Cu mici cheltuieli aceste biserici pot fi reparate și aduse în stare bună pe care o merită sfințele locașuri“.

Ceeace comunicăm spre strictă conformare.

Arad, 5 Aprilie 1937.

Andrei
Episcop